

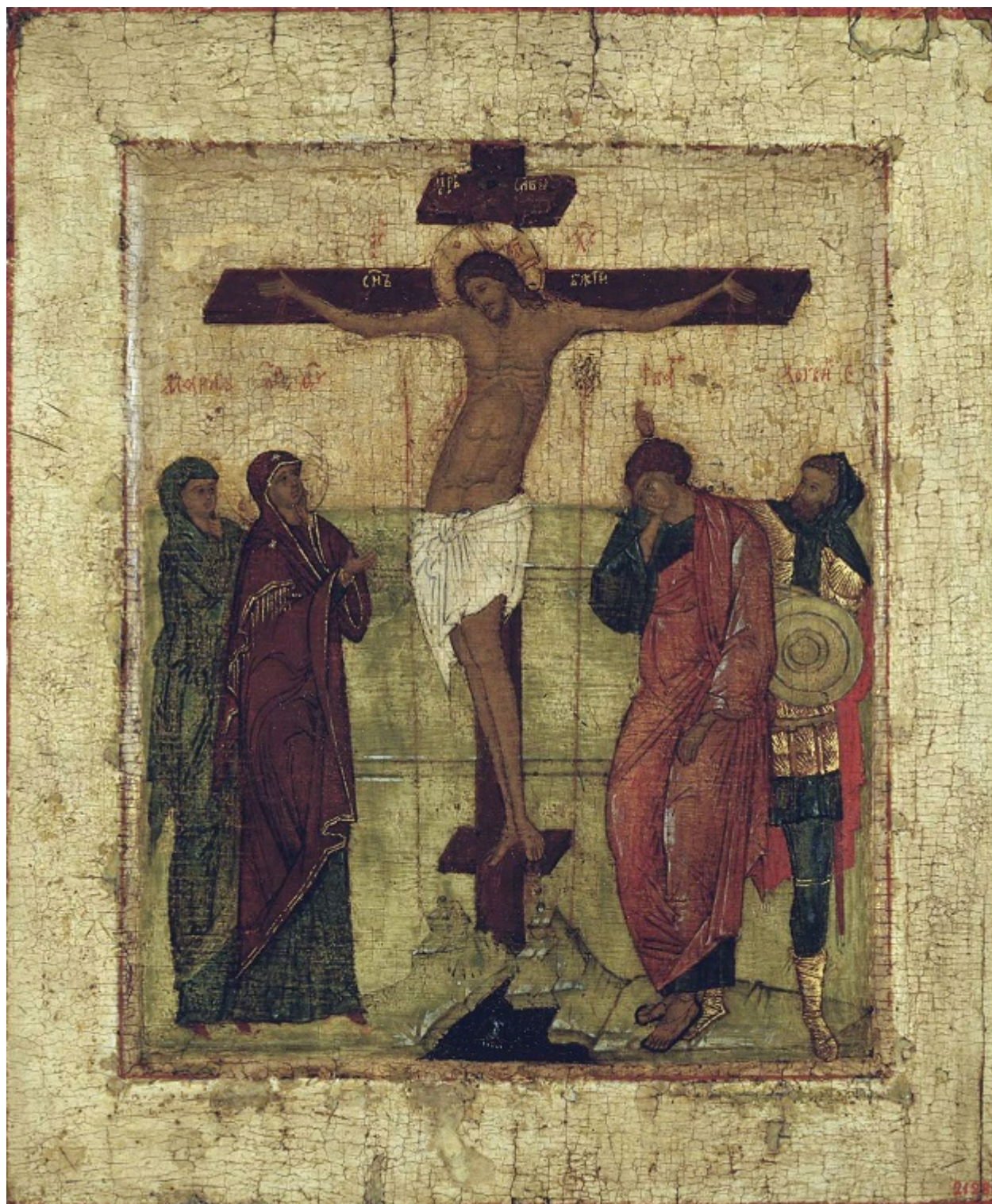
Σταυροπροσκύνηση: Προς αναζήτηση νοήματος για τη ζωή (Μαρ η΄ 34 - Θ΄ 1)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Γ΄ Κυριακή των Νηστειών / Κυριακή της Σταυροπροσκυνήσεως

Η τρίτη Κυριακή της Μεγάλης Τεσσαρακοστής βρίσκεται στη μέση της περιόδου και η Εκκλησία καλεί τα μέλη της να συνεχίσουν τον πνευματικό τους αγώνα, προβάλλοντας, για να τους ενισχύσει, το πιο αμφιλεγόμενο από τα σύμβολά της, τον σταυρό του Χριστού. Και είναι πράγματι αμφιλεγόμενο σύμβολο ο σταυρός, αφού ο ίδιος ο απόστολος Παύλος, ο οποίος κατέστησε τον σταυρό κέντρο της θεολογίας του, δεν θα διστάσει να παραδεχτεί ότι το κήρυγμα για τη σταυρική θυσία του Ιησού είναι για τους λογικά σκεπτόμενους ανθρώπους “μωρία” (Α΄ Κο 1:18). Γιατί κανείς σοβαρός άνθρωπος δεν θα σκεφτόταν ποτέ να κάνει έμβλημά του ένα σύμβολο της ατίμωσης και του θανάτου, όπως ήταν την εποχή εκείνη ο σταυρός. Αυτός όμως ο ατιμωτικός θάνατος του Ιησού πάνω στον σταυρό κατανοείται από τους χριστιανούς ως η υπέρτατη θυσία που χάρισε, σύμφωνα με το αποστολικό ανάγνωσμα της ίδιας μέρας από την *Πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολή*, [1] νέες δυνατότητες ζωής στην ανθρωπότητα. Έτσι, ο σταυρός έγινε για τους μαθητές του Χριστού από σύμβολο θανάτου σύμβολο ζωής και σύμβολο της δύναμης του Θεού, γιατί αποκαλύπτει τη δύναμη του Θεού να σώσει τον κόσμο.

Αυτή είναι η πρόταση ζωής που οι χριστιανοί αντιπαραθέτουν απέναντι στον οπτιμισμό των ανθρωπιστών, στα οικονομικά συστήματα των καπιταλιστών και των μαρξιστών, στον υλισμό και στον πραγματισμό των τεχνοκρατών. Πρόκειται για μια πρόταση ζωής που φαίνεται να προσκρούει, όπως άλλωστε και το σύμβολο του σταυρού, σε κάθε ανθρώπινη λογική. Μια πρόταση που ο Χριστός, προαναγγέλλοντας στους μαθητές του τον σταυρικό του θάνατο, θα τη συνοψίσει στην λογικώς παράδοξη φράση που θα μπορούσε να θεωρηθεί κεντρική στο

ευαγγελικό ανάγνωσμα της ημέρας: «Ὁποῖος θέλει να σώσει τη ζωὴ του θα τη χάσει· ὁποῖος ὅμως χάσει τη ζωὴ του ἐξαιτίας μου καὶ ἐξαιτίας του ευαγγελίου, αὐτός θα τη σώσει»[2].

Παρά το φαινομενικῶς παράλογο ὅμως της φράσης, το πόσο ρεαλιστική μπορεί να εἶναι μια πρόταση, που καλεῖ τους ανθρώπους να απαρνηθoύν και να θυσιάσουν αὐτό που περισσότερο ἀπὸ ο,τιδήποτε ἄλλο επιθυμοῦν προκειμένου να το κερδίσουν, προκύπτει εὐκολα ἀπὸ μια ἀπλή ἀλλὰ διερευνητική ματιά στη σύγχρονη πραγματικότητα. Ο σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχει κατακτήσει περισσότερα ἀπὸ οποιαδήποτε ἄλλη ἐποχὴ και ταυτόχρονα ἔχει χάσει ὅλα ὅσα νόμιζε ὅτι κατέκτησε:

- Στήριξε τις ἐλπίδες του για ἀσφάλεια στα ὅπλα και ἀνέπτυξε ἓνα τεράστιο ἐξοπλιστικό πρόγραμμα, ὅμως σήμερα οἱ ἄνθρωποι αἰσθάνονται περισσότερο ἀνασφαλεῖς ἀπὸ ποτέ.
- Αναζήτησε την ἐπικοινωνία και την ἐπαφή με τους συνανθρώπους του και ἀνέπτυξε στον ὑψιστο βαθμὸ τις τηλεπικοινωνίες και τα μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας, ὅμως σήμερα ο ἄνθρωπος διαπιστώνει ὅτι, ἀν και περιστοιχίζεται ἀπὸ δεκάδες συσκευές τηλεφώνων, φαξ, τηλεοράσεων, υπολογιστῶν, κλπ, ἡ πραγματικὴ ἐπαφή του και κυρίως ἡ ἀλληλοκατανόηση με τους συνανθρώπους του ἔχει γίνει δυσκολότερη ἀπὸ ποτέ.
- Στήριξε τις ἐλπίδες του για ἀνετη ζωὴ στην οικονομικὴ ἀνάπτυξη και ἀκολούθησε διάφορα οικονομικά μοντέλα, για να διαπιστώσει τελικά ὅτι τα δύο τρίτα του πληθυσμοῦ της γῆς πλησιάζουν τα ὅρια της ἐξαθλίωσης και ἐκατομμύρια ἄνθρωποι πεθαίνουν ἀπὸ την πείνα.
- Στήριξε τις ἐλπίδες του για μακροζωία στη χημεία και στα φάρμακα, για να διαπιστώσει σήμερα ὅτι ἡ ζωὴ του, ἀν και ἐπιμηκύνθηκε, ἐγίνε περισσότερο κενὴ ἀπὸ ποτέ.
- Αναζήτησε την ευημερία στην τεχνολογία, για να διαπιστώσει σήμερα ὅτι ἡ ἐξαντλητικὴ χρῆση των πόρων της γῆς ἔφερε τον πλανήτη ολόκληρο στο χεῖλος της καταστροφῆς.

Ἔτσι, θα μπορούσε κανεῖς να ἰσχυριστεῖ ὅτι ἡ σημερινὴ ἐποχὴ εἶναι ταυτόχρονα ἡ καλύτερη και ἡ χειρότερη ὅλων. Εἶναι ἡ καλύτερη ἐποχὴ, λόγω των ἐπιτευγμάτων της, ἀλλὰ και ἡ χειρότερη, λόγω των συνεπειῶν αὐτῶν ἀκριβῶς των ἐπιτευγμάτων.

Σήμερα, λοιπόν, που ο ἄνθρωπος βλέπει να χάνει ὅλα ὅσα νόμιζε ὅτι κέρδισε, ψάχνει να βρεῖ καινούργια στηρίγματα και ἀναζητᾷ νέους προσανατολισμούς στη ζωὴ του. Κάποιος σοφός εἶχε προβλέψει παλιότερα πως, ὅταν οἱ ἄνθρωποι θα πάψουν να πιστεύουν στον Ἰησοῦ Χριστό, δεν θα γίνουν

άπιστοι, αλλά θα πιστεύουν σε οτιδήποτε. Η εποχή αυτή ήρθε. Οι κοσμοϊστορικές αλλαγές του τέλους του κ' μ.Χ. αιώνα κλόνισαν την εμπιστοσύνη εκατομμυρίων ανθρώπων στα διάφορα κοινωνικά συστήματα και έστρεψαν τις ελπίδες πολλών στην αναζήτηση μεταφυσικών λύσεων. Πολλοί χάρηκαν τότε και κάποιοι θριαμβολόγησαν για τη λεγόμενη "επιστροφή του Θεού". Βλέποντας όμως σήμερα τα πράγματα πιο ψύχραιμα διαπιστώνει κανείς ότι ο αληθινός Θεός δεν επέστρεψε ποτέ πραγματικά, ούτε οι άνθρωποι στράφηκαν σ' αυτόν. Αντίθετα επέστρεψαν οι δεισιδαιμονίες και οι προλήψεις των πιο σκοτεινών εποχών της ανθρωπότητας και, μάλιστα, κυριαρχούν και καθορίζουν ακόμη και τη ζωή των χριστιανών. Οι εκπομπές με αστρολόγους μάγους και άλλους απίθανους σωτήρες πληθαίνουν συνεχώς σε όλα τα κανάλια της τηλεόρασης. Ακόμη και η Ορθοδοξία μοιάζει να έχασε το πραγματικό της νόημα και έγινε πολιτικό σύνθημα. Έτσι που σήμερα φαίνεται να βρίσκει την εκπλήρωσή της εκείνη η παλιά προφητεία που βρίσκεται καταχωρισμένη στο βιβλίο του προφήτη Ησαΐα: *Ο Κύριος λέει: «Ο λαός αυτός έρχεται κοντά μου μόνο με τα λόγια και με τιμά μόνο με τα χείλη του· η καρδιά τους όμως βρίσκεται πολύ μακριά από μένα· δεν ωφελεί που με λατρεύουν, αφού διδάσκουν εντολές και διδαχές που επινόησαν οι άνθρωποι»*[3].

Καθημερινά εμφανίζονται καινούργιες θρησκείες, που ευαγγελίζονται τους πιο απίθανους τρόπους σωτηρίας, οδηγώντας δεκάδες ανθρώπους στην καταστροφή, ακόμη και στην αυτοκτονία. Ακόμη και η λατρεία του Σατανά γνωρίζει σήμερα τέτοια άνθιση, όση δεν είχε ούτε στον μεσαίωνα.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο η προβολή του σταυρού σήμερα αποκτά ένα πολύ πιο ουσιαστικό νόημα από αυτό μιας συμβολικής τελετής. Γιατί ο σταυρός μπορεί να γίνει σήμερα ένα σταθερό σημείο προσανατολισμού για τον άνθρωπο που ψάχνει να βρει τον δρόμο του. Και ο δρόμος που δείχνει ο σταυρός δεν είναι άλλος από αυτόν που ακολούθησε και ο Χριστός. Ο Χριστός πάνω στον σταυρό δεν έχει απολύτως τίποτε, είναι γυμνός, έχει χάσει τα πάντα· ακόμη και τα ρούχα του τα μοίρασαν οι σταυρωτές του. Και όμως, αυτήν ακριβώς τη στιγμή θα κερδίσει τη σωτηρία ολόκληρου του κόσμου. Σ' αυτόν τον δρόμο της αγάπης και της θυσίας καλεί όλους τους ανθρώπους ο σταυρός. Τους καλεί να αρνηθούν ό,τι αγαπούν περισσότερο, τον ίδιο τους τον εαυτό· να εγκαταλείψουν τις νόμιμες και δίκαιες απαιτήσεις τους, τις φυσιολογικές και δικαιολογημένες επιθυμίες που έχει το εγώ τους μέσα στη ζωή· τους καλεί να αρνηθούν την ασφάλεια μιας καλοβολεμένης και καθωσπρέπει ζωής. Ταυτόχρονα όμως τους βεβαιώνει πως μόνον όσα θυσιάσουν θα κερδίσουν πραγματικά. Δύσκολος, βέβαια, ο δρόμος αυτός· αλλά είναι ο μόνος από τον οποίο έχει ανάγκη σήμερα ο κόσμος, καθώς είναι ο μόνος που παρέχει μια ρεαλιστική πρόταση νοηματοδότησης της ζωής.

[1] Εβρ 4:14 – 5:6

[2] Μαρ 8:35

[3] Ησα 29:13